

A rendőrtiszthelyettes-képzés múltja és jelene

Past and present of police non-commissioned officer training

Lippai Zsolt

mesteroktató, rendőr alezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
lippai.zsolt@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: Az állampolgárok első sorban a rendőri tevékenység képzeletbeli gerincét alkotó tiszthelyettes állománnyal kerülhetnek napi szintű, közvetlen kapcsolatba. Gondolva itt például egy közúti ellenőrzésre, igazoltatásra vagy bármely „hétköznapi” is tekinthető rendőri intézkedésre, melynek során rendőreinktől emberileg és szakmailag is megalapozott, mindenkor megfelelő döntéseket vár el mind a jogalkotó, mind pedig társadalmunk valamennyi tagja. Intézkedései során szükséges, arányos, jog- és szakszerű döntéseket kell hoznia, melyek egyik elengedhetetlen alapfeltétele a megfelelő szintű alapképzés, a folyamatos képzés, továbbképzés, az ismeretek szinten tartó fejlesztése. A tanulmány célja a sokak által kevésbé ismert rendőrtiszthelyettes-képzés múltjának és jelenének bemutatása.

Módszertan: A tanulmány elkészítéséhez a rendelkezésre álló releváns hazai szakirodalom vizsgálata mellett napjaink tiszthelyettesképzésének gyakorlati aspektusai is feldolgozásra kerülnek.

Megállapítások: A rendőri hivatás rendkívül nagy felelősséggel járó, speciális tudást és felkészültséget igénylő szolgálati tevékenység, amelynek alapjait biztosító képzési programok és képző intézmények megpróbáltatásokkal és kihívásokkal tarkított történetiségük során együtt fejlődtek, fejlődnek a rendőri szervekkel szemben támasztott elvárásokkal.

Érték: A tanulmány a sokak által kevésbé ismert honi rendőrtiszthelyettes-képzés múltját és jelenét mutatja be.

Kulcsszavak: rendőrség, rendészet, tiszthelyettesképzés, rendvédelmi technikum

Abstract

Aim: Citizens will first and foremost have direct day-to-day contact with the officers who form the imaginary backbone of policing. This is the case, for example, with a roadside check, a police stop or any other ‘everyday’ police action, where the legislator and all members of society expect our police officers to make sound, human and professional decisions. In taking action, the police must make necessary, proportionate, legal and professional decisions, one of the essential prerequisites of which is an appropriate level of basic training, continuous training and further training, and the continuous development of knowledge. The aim of this study is to present the past and present of the training of police officers, which is little known to many.

Methodology: For the preparation of the study, in addition to examining the available relevant domestic literature, the practical aspects of today’s officer training will be discussed.

Findings: The police profession is a highly responsible service requiring specialised knowledge and skills, and the training programmes and institutions that provide the foundations for this have evolved and continue to evolve with the expectations placed on police forces throughout their history, which has been full of trials and challenges.

Value: The study presents the past and present of the little-known training of domestic police officers.

Keywords: police, law enforcement, non-commissioned officer training, law enforcement technical school

Bevezetés

Az állampolgárok első sorban a rendőri tevékenység képzeletbeli gerincét alkotó tiszthelyettes állománnyal kerülhetnek napi szintű, közvetlen kapcsolatba. Gondolva itt például egy közúti ellenőrzésre, igazoltatásra vagy bármely „hét-köznapinak” is tekinthető rendőri intézkedésre, melynek során rendőreinktől emberileg és szakmailag is megalapozott, mindenkor megfelelő döntéseket vár el mind a jogalkotó, mind pedig társadalmunk valamennyi tagja. Ugyanakkor a rendőri szolgálatellátást meghatározó jogok és kötelezettségek szövevényes rendszerét vizsgálva a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Rendészeti Vezetéstudományi Tanszék munkatársainak ez évi felmérése szerint egy közterületi járőrszolgálatot ellátó rendőr tiszthelyettesnek több mint nyolcszáz jogszabállyal, jogi szabályozóval, belső rendelettel, utasítással

kell egyidejűleg tisztában lennie, és azokat napi szinten tudni kell alkalmaznia. Intézkedései során szükséges, arányos, jog- és szakszerű döntéseket kell hoznia, melyek egyik elengedhetetlen alapfeltétele a megfelelő szintű alapképzés, a folyamatos képzés, továbbképzés, az ismeretek szinten tartó fejlesztése. Kimondhatjuk, hogy a rendőri hivatás rendkívül nagy felelősséggel járó, speciális tudást és felkészültséget igénylő szolgálati tevékenység, amelynek alapjait biztosító képzési programok és képző intézmények megpróbáltatásokkal és kihívásokkal tarkított történetiségük során együtt fejlődtek, fejlődnek a rendőri szervekkel szemben támasztott elvárásokkal.

Tanulmányomban a sokak által kevésbé ismert honi rendőrtiszthelyettes-képzés múltját és jelenét mutatom be.

A honi rendőrképzés kezdetei

Az országos hatáskörű magyar rendőrség szervezetét érintően a rendészettudományról szóló írásos anyaggal elsők között Karvasy Ágoston *„A politikai tudományok rendszeresen előadva”* (Karvasy, 1845) című, 1845-ben írt művében találkozhatunk, amelyet követően néhány év múlva Szemere Bertalan belügyminiszter, Hajnik Pálra bízta az – 1848/49-es forradalom és szabadságharc miatt kísérleti fázisában megrekedt – országos rendőrség létrehozását. 1869. augusztus 15-én – még az első állami rendőrség megszervezését és felállítását megelőzően – adták ki a *„Közbiztonság”* (rendészettelméleti és tapasztalati ismereteket közlő heti szakközlöny) című első rendészeti szaklapot (Szöllösy, 1927), amelynek első oldalán szerepelt a tudományos igényességgel felkészített rendőr, aki személyünk és vagyonunk őre, továbbá az írás megfogalmazta az országos rendőrség felépítését és tagoltságát. A szaklap szerkesztője az 1870. január 9-én megjelent második szám első oldalán, annak vezércikkében lényegesnek tartotta kiemelni, hogy *„bármily rendszerre is alapítassék a rendőrség újjászervezése, ez csak akkor fog megfelelni hivatásának, ha a rendészeti közegek a rendészeti tudományban elméletileg is kiképezetnek.”*

*Rendőr rendőrtiszt, törzsaltiszt tisztviselő képzés
a magyar királyi rendőrség államosítása után (1920)*

1873-ban a Pest-Buda-Óbuda egyesítéséről szóló törvénnyel jött létre az állami rendőrség első megjelenési formájaként a Fővárosi Rendőrség, melyet követően még nyolc évet, 1881. április 11-ig kellett várni, amikor a parlament elfogadta az első állami rendőrség jogszabályi alapjait lefektető, a Fővárosi

Rendőrségről szóló 1881. évi XXI. törvénycikket. E törvény pedig már pontosan rögzítette a rendőrség szervezetét és személyi állományának összetételét, amely szervezet a főkapitány által vezetett tisztekből, gyalog és lovas rendőrökből és szolgákból állt.

Az 1881. évi XXI. törvény végrehajtására vonatkozó utasítás¹ mellékletében került megfogalmazásra, hogy a közönséggel érintkező rendőri állomány megválogatására, képzésére folyamatosan a legnagyobb figyelmet kell fordítani, valamint az, hogy a próbaszolgálatosok közül is csak a legalkalmasabbakat lehet kinevezni, illetőleg a képzést a kinevezést követően is folytatni kell. A rendőr-képzés kiemelt státuszát példázta az 1913-tól 1914 áprilisáig tartó vidéki oktató rendőrtisztek és altisztek szakmai képző tanfolyamának elrendelése, valamint az altiszti, közrendőri, felügyelői kar képzéseinek a rendőri szaklapban² való publicitása. 1919-ben az 5047/1919. M.E. rendelettel – több évtized eredményeként – a korabeli rendőrségi szakmai közélet és civil³ szervezet egyetértésével létrejött a szabályozott állományviszonyú és létszámú országos állami rendőrség, a 102.837/1922-es B.M. rendelet⁴ szerinti szervezeti felépítéssel.⁵ A magyar királyi állami rendőrség önkéntes jelentkezés alapján felvételt nyert személyi állománya közül egyenruha és fegyver viselésére jogosult az összesen 12 000 fővel feltölthető fogalmazói, felügyelői kar (amiből legfeljebb 1500 fő a tiszti rangú tisztviselő) és őrségi személyzet (altisztek és rendőrök), valamint a maximum 4000 főt számláló, egyenruha és fegyver viselésére nem jogosult orvos, irodai alkalmazott, detektív és kézbesítő szolgáló személyzet. 1920-tól, a rendőrség államosítását követő években a személyi állomány képzésében korábbiakban megkezdett – de az első világháború és a forradalmak miatt megszakadt – folyamatot az akkor már országos hatáskörű rendőrségnél ismét elkezdték, illetve folytatták az alapvető szakbeli rendőrtisztviselők képzésének kiépítését, a rendőrség vezetése számára komoly kihívást jelentő vidéki városok és a főváros rendőrségi állományának egységes felkészítését.

A majd csak 1922-ben megjelenő, a rendőrség személyállományára vonatkozó képzési rendelet szabályrendelet hiányát – annak előkészítésével egyidejűleg – a Laky Imre által szerkesztett tankönyv (Laky, 1921) kiadásával hidalták át. Az őrszemélyzethez két év időtartamú ideiglenes alkalmazásra újonnan felvett

---

1 1884. évi 43.972 B.M. számú rendelet a Fővárosi Rendőrség számára kiadott utasítás tárgyában.

2 Rendőri lapok 1914-es évfolyam számai: A bűnügyi rendőrség kiképzésének vezéreszméi; Rendőri szakoktatás; Első bűnügyi kongresszus stb. címmel jelentek meg írások.

3 Magyar Rendőrtisztviselők Országos Egyesülete.

4 102 837/1922. (VII. 28.) BM. r. az 1922/VII.tc.-nek a Magyar Királyi Állami Rendőrségre vonatkozó rendelkezései végrehajtása.

5 Legfelsőbb igazgatás, kerületi rendőr-főkapitányságok, rendőr-főkapitányságok, rendőri kirendeltségek, határszéli kirendeltségek.

rendőr a próbaidős rendőri címet viselte⁶, majd az eredményesen teljesített első hat hónap után – amely az újonc elméleti és gyakorlati síkú felkészítését szolgálta – ideiglenes minősítésű rendőrré nevezték ki. A kétéves próbaidőt követően – ami alatt bármely rendőrt, aki magatartásával, ítélőképesség fogyatékoságával, felfogásával alkalmatlanságát bizonyította, indoklás nélkül eltávolíthatták a testületből – a megmaradó állományt véglegesítették, így a továbbiakban ők jelentették az egységes szabályozású⁷, a belügyminiszter⁸ által keretbe foglalt altiszt és törzstisztképző tanfolyamokra jelentkezők körét (akiknek altiszti beosztáshoz altiszti vizsgát, törzsaltiszti beosztáshoz törzsaltiszti vizsgát kellett tenni). Az altiszti, törzsaltiszti vizsgákat követően a fogalmazói, felügyelői karba való bekerülés csak a magas követelmények teljesítése után, a bemeneti követelményeknek (érettségi, jogtudományi egyetemi végzettség) való megfelelés és a képzési rendszernek megfelelő – rendőraltisztt-képző, rendőr törzsaltisztt-képző, rendőrtisztviselői tiszti, rendőrtisztviselőket továbbképző, fogalmazói, felügyelői szak, detektív és detektívfelügyelői, detektív főfelügyelői – tanfolyamok és vizsgák eredményes teljesítését követően vált lehetővé (Sallai, 2016).

A rendőrtiszthelyettes-képzés története 1947-től napjainkig

A II. világháború utáni Magyarországon – az Ideiglenes Nemzeti Kormány 1.690/1945. ME számú rendeletével – létrehozott új, demokratikus államrendőrség állománya iskolai végzettségének és szakképzettségének meglehetősen vegyes képére tekintettel a kormány és a rendőrség vezetői már idejekorán felismerték a rendőri őrszemélyzet és a nyomozók szakmai képzése megszervezésének sürgető igényét. A demokratikus rendőrség kiképzésének alapjait megteremtve a fővárosi és megyei rendőr-főkapitányságok – a képzés legalapvetőbb személyi és tárgyi feltételeinek hiányában, általában 1–4 hetes tanfolyamokon – kezdték meg a karhatalmi alakulatok, tanosztályok és tanfolyamok szervezését, az újonnan felvett rendőrök kiképzését, amelyek rövid időtartama és a képzést végrehajtók szakmai felkészületlensége okán, érdemi eredménnyel nem jártak.

Az 1945 októberében belügyminiszteri utasításra létrejött Országos Tanulmányi Felügyelőség központosította és egységesítette az államrendőrség tagjainak kiképzését, valamint 1947 végére valamennyi tanfolyam részére biztosította a megfelelő színvonalú tankönyveket. 1946. december 1-jén megkezdte működését az Alapfokú Őrsparancsnokképző, valamint a Tisztképző Iskola.

6 2682/1921. VI. a. BM r. Őrszemélyzet felvétele, ideiglenes alkalmazása, kiképzése.

7 37.585/1923. BM. r. A magyar királyi állami rendőrség őrszemélyzetének altisztjeitől megkívánható elméleti és gyakorlati képzettség megállapítása és azzal kapcsolatos intézkedések.

8 37.585/1923. BM. r. 3. §.

1947. szeptember 30-án rendelkezett a belügyminiszter először női rendőrök felvételéről. A felvett női rendőr ugyanolyan hathónapos, bentlakásos képzésben vett részt, mint férfitársai (Kozáry, 2001).

1947–1953 között a belügyminiszter 192.025/1947. IV/1. BM számú Rendőri tanosztályok felállítása tárgyában rendelete alapján változó feladatú és eredményességű tanosztályok létrehozására került sor a budapesti, illetve a megyei főkapitányságok alárendeltségében Kistarcsán, Debrecenben, Miskolcon, Szombathelyen, Nagykanizsán, Székesfehérváron, Mosonmagyaróváron, Pécsen és Szegeden. A képzések végrehajtására három, az I. fokú tanosztályon próbarendőri, a II. fokú tanosztályon tiszthelyettesi és a III. fokú tanosztályon őrsparancsnoki fokozatban került sor. 1947. március 3-án, Kistarcsa székhellyel, a rendőri őrség képzésének céljával kezdte meg működését a Magyar Államrendőrség I. Tanosztály-parancsnokság, amelynek alapvető feladata a fővárosi rendőrség szakemberigényének biztosítása volt. Az 1947 végén felmerült igények kielégítésére Nyomozó Tiszthelyettesi Tanfolyamot hoztak létre Budapesten, amely képzés ideje alatt, annak terhére napi szinten vonták be a hallgatókat kötelékerőbe, az állam- és közbiztonsági feladatok végrehajtásába. Az 1950-es években – a stabilizálódó létszámú személyi állományból – államhatalmi nyomásra nagyszámú szakember kényszerült pályaelhagyására, ami közvetlen negatív hatással járt a szervezetre.⁹ A létszámhiány pótlására ismételten előtérbe kerültek az úgynevezett gyorstanfolyamok amelyek megszüntették a háromfokozatú tanosztályrendszert, és 1950–1956 között két hónapos alapfokú tanfolyamot, próbarendőri, valamint járőrvezetői képzést vezettek be, ugyanakkor hat hónapos képzési időtartamú őrsparancsnoki képzést folytató Rendőrtiszthelyettes-képző Iskolát létesítettek.

1953-ban megkezdte működését Budapesten a Korvin Ottó Rendőrtiszti Bűnügyi Szakiskola, ahol a középiskolai érettségi már felvételi követelmény volt a másfél éves időtartamú képzéshez. Létrehozták a nyolc hónapos képzési idejű Alapfokú Rendőrképző Iskolát, és az alapfokú iskolára épülő egyéves képzési idejű Rendőr Tiszthelyettes-képző Iskolát, majd 1956-ban megalakult az Országos Rendőr-főkapitányság.

1957. februárban a Belügyminisztériumban felállították a Személyzeti Főosztályt, amelyen belül megalakult a BM Tanulmányi és Módszertani Osztály. Még ebben az évben a BM országos rendőrfőkapitány 10/1957. számú utasításában rendelte el a BM Országos Rendőr-főkapitányság Alapfokú Rendőriskola felállítását Kistarcsán (Kerepestarcán), és kezdetét vette a rendőrök iskolarendszerű –

---

9 A budapesti kerületi rendőrkapitányságokon az átlagos őrszemélyzet (egyenruhás közrendvédelmi állomány) létszámhiánya elérte a 60–70%-ot.

3–6 hónapos tanfolyam keretében végrehajtott – alapfokú szakképzése. 1962-től a kistarcsai alapfokú iskola neve BM Alapfokú Rendőriskolára változott, a képzés időtartama hét hónapra nőtt, feladata pedig a próbaszolgálatos rendőrök felkészítése, valamint a közbiztonsági és a közlekedési járőrök képzése lett.

1968–1972 között Működési Szabályzat, Rendtartás, Tanterv és a Nevelési Terv kiadásával egységesítették a tanintézetek oktatási alapdokumentumait, valamint a BM Alapfokú Rendőriskolában és a BM Rendőrtiszthelyettes-képző Iskolában egyaránt egy tanévre emelték a kiképzésre fordítandó időt.

1968–1989-ig a budapesti tanintézet alárendeltségébe kihelyezett évfolyamaként (tagozat) került a Csofoki BM Kiképző Tábor, ahol 1976–1980 között, úgynevezett gyorsított képzés keretében négy hónapos rövidített tanfolyamok végrehajtására került sor.¹⁰

1976-ban az Alapfokú Rendőriskola neve BM Rendőrképző Iskolára változott, és Budapestre költözött a mai Készenléti Rendőrség jogelődjének objektumába, helyet cserélve a BM Tartalékos Tisztképző Iskolával. Ugyanebben az évben, az évi 350 fős kapacitással működő budapesti tanintézet mellett Miskolcon és Szombathelyen is felállításra került egy-egy, évi 150 fős kibocsátási kapacitással rendelkező új iskola.

1980-ban a belügyminiszter 18/1980. számú parancsával kiadásra került a Tanulmányi Munka Szabályzat az iskolákban folyó tanulmányi munka irányítására, ellenőrzésére. Ezt követően a korábbi alapfokú rendőrképzés megnevezés rendőrtiszthelyettes-képzésre módosult, a Budapesten, Miskolcon és Szombathelyen működő Rendőrképző Iskolák a BM Rendőrtiszthelyettes-képző Iskola, a BM Tiszthelyettes-képző Iskola pedig a BM Kun Béla Zászlósképző Iskola nevet kapta. Az alapfokú rendőrképzés időtartama ismételten tíz hónap lett.¹¹

1981-ben, a módosult képzés során – a közbiztonsági és a közlekedési forgalomellenőrző járőr szakok megszűnésével – kezdődött meg az egységes közbiztonsági ór, járőr tiszthelyettesképzés.

1986-ban, évi 100 fős kibocsátási kapacitással létrejött Szegeden a negyedik BM Rendőrtiszthelyettes-képző Iskola.

1989-ben megalakult az ötödik BM Rendőrtiszthelyettes-képző Iskola Csofokon, valamint 12 hónapra növekedett az iskolarendszerű rendőrtiszthelyettes-képzés időtartama.

---

10 Érdekesként jegyzem meg hogy 1971-ben létrejött a Rendőrtiszti Főiskola és a BM Továbbképző Tanfolyam-parancsnokság, illetőleg megkezdődött az alapvető tiszti utánpótlást biztosító intenzív tartalékos tiszti képzés a BM Tartalékos Tisztképző Iskolán.

11 5–7 hónap tanintézeti képzés és a 22 gyakorló őrök valamelyikén gyakorló szolgálat, illetőleg Budapest különböző kerületeiben teljesített „megegerősítő” rendőri szolgálat.

1990–1992 között mintegy 9000 fő hagyta el a szervezetet, ugyanakkor a rendőrtiszthelyettes-képző iskolák éves 1200 fős kibocsátó kapacitása nem volt elegendő a fluktuáció okozta létszámihiány pótlására, ezért 1990–1994 között a rendőr tiszthelyettes iskolák irányításával a megyei rendőr-főkapitányságokon és az akkori Rendőri Ezrednél kihelyezett tagozatokat hoztak létre, ahol több ezer tiszthelyettes szerzett rendőri végzettséget.

1992-ben a megszűnt BM Zászlósképző Iskola bázisán létrejött az ORFK Oktatási és Kiképző Központ, amely 1997-ben jogutód nélkül szűnt meg. 1992-ben a szakközépiskolai érettségire épülő tiszthelyettesképzés ideje kétévesre változott – 24 hónap és 3168 tanóra¹² keretében biztosította az elméleti és gyakorlati ismereteket –, integrálva a korábbi tiszthelyettes- és zászlósképzés ismeretanyagát.

1993-ban létrejött a Budapesti Rendőr Szakközépiskola, amely 2004-ben zárta be kapuit. 1994-ben megszűnt az önálló Szombathelyi Rendőrtiszthelyettes-képző Iskola és a Szegedi Rendőrtiszthelyettes-képző Iskola (amely 1996-ban nyerte vissza önállóságát). A szombathelyi a budapesti, a szegedi iskola pedig a Miskolci Rendőr Szakközépiskola tagozataként végezte tovább a rendőrképzést.

1996-ban a csopaki iskola és a szegedi tagozat önálló szakközépiskolává alakult. Érdekességként említem meg azt a tényt, hogy a rendészeti szakközépiskolák egy év időtartamra a Készenléti Rendőrség irányítása alá kerültek.

1997-ben megszűnt a Budapesti Rendőr Szakközépiskola Szombathelyi Tagozata. 1998. április 1-jén megalakult a Balassi Bálint Határrendész-képző Szakközépiskola – az akkori határőrség területi szintű nevelő-oktató tevékenységet végző intézményeként –, ami 1999. szeptember 1-jétől Adyiligeti Rendészeti Szakközépiskola néven folytatta képző tevékenységét.

1998-tól, a BM Oktatási Főosztálya által – az innentől alárendeltségébe tartozó rendészeti tanintézetek aktív közreműködésével – a különböző képzések és továbbképzések szervezeti, tartalmi korszerűsítése érdekében megkezdődött a Belügyminisztérium oktatási struktúrájának kialakítása, az iskolarendszer átalakításának megszervezése, amelynek fő célkitűzése a rendvédelmi szerveknél fennálló létszámihiány orvoslása, valamint a rendőr és a határőr iskolák közös, egységes alapokra helyezése volt.

1999-ben a Belügyminisztérium irányítása alá tartozó rendészeti szakközépiskolákra vonatkozó szabályokról szóló 30/1999. (VIII. 24.) BM-OM együttes rendelet kiadásával egységessé vált a középfokú képzés rendszere, kialakult a tanulók felvételének rendje, sor került a tanulók jogosultságának, kötelezettségének szabályozása.

---

12 2368 óra tanintézeti és 800 óra a végrehajtó szerveknél.

Új alapító okiratok kiadásával 1999. szeptember 1-jei hatállyal megalakult a hét rendészeti szakközépiskola (Szabó, 2001), melyek közül 2017-től az Adyligeti, a Körömdi, a Miskolci és a Szegedi Rendészeti Szakgimnáziumban folyt az iskolarendszerű tiszthelyettesképzés (Kenedli, 2008). A szakképzésre vonatkozó nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény változása következtében 2016. szeptember 1-jével a rendészeti szakközépiskolák neve szakgimnáziumra változott (ma: rendvédelmi technikum).

Rendvédelmi technikumok Magyarországon

Az adyligeti és a szegedi rendészeti szakgimnázium Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központba történő integrálódását követően a 2020/21-es tanévtől már csak a Miskolci és a Körömdi Rendvédelmi Technikumokban indult meg az iskolarendszerű tiszthelyettesképzés. Ugyanakkor az is tény, hogy a tiszthelyettesképzés nem csak ezen tanintézmények falai közt zajlik, így annak teljes körű bemutatása jelentősen meghaladná jelen tanulmány kereteit. A továbbiakban a jelenleg is működő technikumokat vizsgálom.

A Körömdi Rendvédelmi Technikum története

Az iskola jogelődje a Határőrség Országos Parancsnoksága szerveként, 1990 szeptemberében kezdte meg a határőr szervek hivatásos tiszthelyettesi állományának képzését, majd a közoktatási és művelődési miniszter döntése a tanintézetet az 1993/1994-es tanévtől szakközépiskolává minősítette. 1993. július 26-án létrejött a Szent László Határrendészképző Szakközépiskola, ezzel egyidejűleg a képzés időtartama két évre módosult, a tanulói állomány pedig középfokú szakmai végzettséget kapott. A Körömdi Rendészeti Szakközépiskolát a belügyminiszter az 1999. július 26. napján kelt 112-671/5/99. számú okirattal alapította a Szent László Határrendészképző Szakközépiskola jogutódjaként, majd 1999-ben – a Dunántúl jelenleg egyetlen érettségi utáni rendészeti képzést folytató szakközépiskolájaként – a Határőrség Országos Parancsnokságától a Belügyminisztérium közvetlen irányítása alá került.

A Miskolci Rendvédelmi Technikum története 1976-tól napjainkig

A Belügyminisztérium Tanulmányi és Propaganda Csoportfőnökség 1972-ben a rendőrképzés színvonalának és rendszerének javítására kidolgozott terve

alapján az Alapfokú Rendőriskola tananyagának korszerűsítését és újabb rendőrtiszthelyettes-képző iskolák alapítását írta elő (ekkor még ezen a néven működött a miskolci rendőrképző intézmény). Miskolcon 1976-ban jött létre a 150 fős tanulói és 23 fős dolgozói létszámú tiszthelyettesi iskola. Megújították a nevelési, oktatási alapidokumentumokat, új tantervek, tanmenetek születtek, kötelezővé tették az óravázlatok készítését is. Megjelentek az oktatástechnikai eszközök, a személyi feltételek javítása érdekében kidolgozták a tanári képzés fejlesztési koncepcióját.

Az 1978/79-es tanévtől a hallgatók az egyéves képzési időből hat hónapot az iskolában, elméleti órákon töltöttek el, a többit pedig az ország valamely területén, úgynevezett gyakorló őrsökön, melyről visszatérve év végi vizsga zárta a tanulmányokat.

1981-ben – ötéves hűségidő kikötésével – kidolgozták a rövidített, két hónapos sorkatonai szolgálat letöltése utáni rendőri képzést. A viszonylag állandó tananyag közismereti tárgyait (írás, helyesírás, fogalmazás, történelem, földrajz) felváltva a közrendvédelem, a közlekedés (KRESZ, közlekedésrendszert, vezetés technika), a jogi ismeretek (büntetőjog, szabálysértési, igazgatási jog), a testnevelés, az alaki-karhatalmi kiképzés, a löképzés, a munkavédelem és az egészségügy, a híradástechnikai és informatikai ismeretek, a Marxizmus-Leninizmus tantárgyak alkották.

Az iskolában 1980–1989 között végezték a tartalékos, valamint 1980-ban és 1982-ben a körzeti megbízotti állomány továbbképzését; zászlósi beosztásra felkészítést 1983-tól folytattak (URL1). Az intézmény jogelődje a BM Miskolci Rendőrtiszthelyettes-képző Iskola 1992-ben költözött jelenlegi székhelyére, ahol 1993. szeptember 1-jén Miskolci Rendőr Szakközépiskola néven kezdte meg a tanévet.

Az intézmények működését meghatározó jogszabályok, rendeletek, normák

A technikumok a belügyminiszter által, alapító okirattal létesített, a rendőrség hivatásos állományú tiszthelyettesi utánpótlását biztosító kétéves, érettségi utáni iskolarendszerű szakképzést, iskolarendszeren kívüli szakképzést, vizsgáztatást biztosító intézmények.

A felvételi eljárás rendje, a felvétel kritériumai

A felvételi eljárás szabályait, a jelentkezés feltételeit a minden év november elején kiadásra kerülő jelentkezési egységcsomag tartalmazza, mely letölthető az Országos Rendőr-főkapitányság, a technikumok, továbbá a megyei (fővárosi)

rendőr-főkapitányságok honlapjáról. A jelentkezés feltételei között – a rendőrré válás általános feltételein túl –, megjelenik a hivatásos szolgálat, szakképzéssel járó, szerződésben foglalt követelmények, köteleességek teljesítésének vállalása, illetőleg a jelentkezési adminisztrációs költség befizetése. A felvételi eljárás elemei közé tartozik a technikumban végrehajtandó szakmai irányultságú általános műveltségi írásbeli vizsga, a fizikai (erőnléti) alkalmassági vizsgálat, továbbá az előzetes felvételi ponthatár meghatározása, a pályázó lakóhelye, illetőleg tartózkodási helye szerinti rendőri szervnél teljesítendő egészségi és pszichológiai alkalmassági vizsgálatok, a jelentkező bemutatkozó meghallgatása, majd a végleges felvételi ponthatár meghatározása, és a felvételi döntés meghozatala. A felvételi pontszáma alapján felvehető jelentkező kifogástalan életvitel ellenőrzését a Nemzeti Védelmi Szolgálat (továbbiakban: NVSZ) folytatja le. A szakmai irányultságú műveltségi vizsga a pályázó választott hivatásához kapcsolódó – alapvetően a középiskolai tananyagban szereplő – állampolgári, társadalmi, történelmi és igazgatási ismeretekben való tájékozottságot méri fel, mely teszt pontértékeléses és kizáró jellegű. Az a pályázó, aki nem érte el a feladatlap hibátlan megoldásáért kapható pontszám felét, „nem felelt meg” minősítést kap.

A fizikai (erőnléti) alkalmassági vizsgálat célja a pályázó erőnlétének, terhelhetőségének és fejleszthetőségének felmérése, illetve megállapítása. A felvételiző fizikai (erőnléti) alkalmassági vizsgája csak abban az esetben tekinthető teljesítettnek, ha korcsoportjában az egy kötelező (2000 méteres futás), és a hat (fekvőtámasz, felülés, ingafutás, hajlított karú függés, fekvő-nyomás, helyből távolugrás) választható gyakorlatok közül még négy végrehajtásának értékelése szerint legalább „megfelelő” minősítést ér el. A fizikai (erőnléti) alkalmassági vizsgálat korcsoportos, pontértékeléses és kizáró jellegű követelményeit szintén a jelentkezési egységcsomag tartalmazza.¹³

Egészségi és pszichológiai alkalmassági vizsgálatra az a pályázó utalható be, aki a felvételi eljárás technikumban végrehajtott részében a műveltségi vizsga során, és a fizikai alkalmassági vizsgálaton „megfelelő” minősítést kapott, és elérte a – tanintézet igazgatója által – meghatározott előzetes felvételi ponthatárt. A vizsgálatokat a majdani hivatásos szolgálati viszony létesítéséhez szükséges egészségi és pszichikai követelményeknek való megfelelés megállapítása céljából, a jelentkező lakóhelye szerint illetékes megyei rendőr-főkapitányságon végzik el.

---

13 Itt kell említenem, hogy a felvételi során lehetőség nyílik, okirattal igazolt többletpontok elszámolására is.

A kifogástalan életvitel ellenőrzése során az NVSZ végzi el az adategyeztetést, illetve a pályázó lakókörnyezetéből információkat szerez be, hogy megállapítsa, a pályázó életmódja, életvitele megfelel-e a jövőbeni hivatásos állományba vétel feltételeinek.

A felvételi eljárás eredményeként az a pályázó nyerhet felvételt, akinek az összesített pontszáma eléri vagy meghaladja a végleges felvételi ponthatárt, a felvételi vizsgákon, az egészségi és pszichikai alkalmassági vizsgálatokon, valamint a bizottsági beszélgetésen „alkalmas” minősítést kapott, az életvitel ellenőrzésen megfelelt, és később sem merült fel vele szemben kizáró körülmény.

A rendőrtiszthelyettes-képzés ma

A rendészet és közszolgálat ágazatba tartozó, rendészet és közszolgálat (rendőri) ágazati, rendőr tiszthelyettes alapoktatás szakmai oktatás célja a rendőrség tiszthelyettes utánpótlásának biztosítása. Ennek érdekében a technikumok alapfeladata a két évfolyamos, érettségi utáni szakmai oktatás, melynek keretében – a tanintézet igazgatója – a jelentkezők szakmai előképzettségétől, végzettségétől függően a két tanévtől rövidebb képzési időt is meghatározhat.

A szakirányú oktatásban a szakképzési évfolyamok alapvetően két tanévből állnak, azonban a képzési idő a szakmai előképzettségtől függően lehet kettő, másfél vagy akár egy tanév is. A tanintézetek, a hatályos képzési programban a jelentkezők pályaaorientációs előképzettségét figyelembe vevő három oktatási időtartam teljesítési követelményét dolgozták ki. A felvételi követelményeknek eleget tevő jelentkezőknek ezek közül kell teljesíteni azt, amelyre előképzettségük, végzettségük alapján jogosultak. Az ágazati alapoktatás (URL2) két tanéves képzés esetén nyolc hét (320 óra), másfél tanéves képzés esetén négy hét (160 óra), míg az egy tanéves képzés esetén két hét (80 óra) időtartamú.

A tanulók a képzés során az általános szolgálati ismeretek, a társadalmi és kommunikációs alapismeretek, a rendvédelmi informatika, a szakmai idegen nyelv, a rendőri testnevelés, a lökiképzés alapjai és a jogi alapismeretek tárgyak tantárgyi követelményeit sajátítják el. Az ágazati alapoktatást követően a kötelező tanulási terület tantárgyai kerülnek – meghatározott tantárgyi óraszámoknak megfelelő időtartamú – oktatásra (URL3).

A rendőrség tiszthelyettes utánpótlásának biztosítása érdekében végrehajtott speciális jellegű szakmai oktatás során különösen nagy hangsúlyt fektetnek a rendőrszakmai kompetenciák egyik fontos alapelemére, a fizikai állóképesség folyamatos fejlesztésére, a teljesítmény jogszabályi előírásoknak megfelelő mérésére. A rendőri testnevelés tantárgy szakmai programjába integrált mérési

módszerek pedig megegyeznek az általános rendőrségi elvárásokkal. A tantárgy célja a tanulók fizikai felkészítése, és ennek segítségével a stabil szolgálatelátásra alkalmas állapot elérése. A tantárgy keretében három kötelezően végrehajtandó vizsgálati feladatról beszélhetünk, a 20 méteres ütemezett ingafutásról, az átugrásról zsámoly felett (hason fekvésbe érkezéssel), és a medicinlabdával falra dobásról. A tantárgyak tanintézeti oktatása elméleti és gyakorlati képzés formájában valósul meg, az elméleti ismeretek átadását központi és az iskolák által fejlesztett jegyzetek is segítik.

A tanintézeti gyakorlati oktatás támogatására speciális szakkabinetek, tornatermek, informatika tantermek, akadálypályák, taktikai házak állnak rendelkezésre. A tanintézeti elméleti és gyakorlati oktatás egymásra épül és megalapozza a rendőri szerveknél végrehajtásra kerülő szakmai gyakorlatokat, melyek közrendvédelmi, csapatszolgálati, közlekedési, bűnügyi és határrendészeti szakterületen is történnek, függetlenül a tanuló képzésének szakmairányától. Ennek jellemzően a gyakorlati idő és feladatok arányának meghatározásában van szerepe.

A tanulókat oktató tanárok hivatásos rendőrök vagy civil tanárok. Ez utóbbiak jellemzően a kommunikáció, társadalomismeret, idegen nyelv, testnevelés oktatásban tevékenykednek. A többi szakmai tárgyat általában hivatásos rendőrök oktatják, akik valamelyik rendőri szervtől tartós vezénlyél alapján kerülnek be a tanintézetek oktatói státuszaira. A tanárok szakmai gyakorlatának, ismereteinek szinten tartása érdekében évente teljesítenek szakmai gyakorlatot gyakorló rendőri szerveknél. A közalkalmazott pedagógusok előmeneteli rendszere az egyéb oktatási intézményekben pedagógus munkakört betöltő pedagógusokéval azonos, minősítési, értékelési rendszerük eltér a hivatásos állományban lévő tanároktól.

A technikumok képzés befejezését követően, a szakmai vizsga eredményes lezárása után a tanuló részére rendőr tiszthelyettes szakképesítést igazoló bizonyítványt állítanak ki, amely közokirat elsősorban a rendőrség területi és helyi szerveinél a szakmai és vizsgáztatási követelményekben meghatározott beosztások (munkakörök) betöltésére jogosít fel, és a főtörzszászlósi rendfokozat elérését biztosítja.

Rendvédelmi mentori rendszer

A technikumok tanulói a gyakorlati képzést – lehetőség szerint – a tervezett első beosztás helye szerinti rendőri szerv által kijelölt szolgálati helyeken hajtják végre.

A rendőri szervek vezetői a gyakorlati képzésben részt vevő tanulók oktatására, közvetlen irányítására, felügyeletére hivatásos állományú – a technikumok

által előzetesen felkészített – elsősorban zászlósi, tiszthelyettesi állománykategóriába tartozó rendvédelmi mentorokat (továbbiakban: mentor) jelölnek ki. Egy mentor, egy időben legfeljebb két tanuló irányítását láthatja el. A mentor közvetlenül felelős a rábízott tanulók gyakorlatának és tevékenységének jogszerű és szakszerű teljesítéséért, ezért kiemelt feladata, hogy részt vegyen a technikum által tartott felkészítésen, továbbképzésen, hogy feldolgozza a kapott dokumentumokat, tanulmányozza a meghatározott szakirodalmat. Fogadja és tájékoztatja a szakmai gyakorlatra érkező tanulókat, tanulmányozza a tanuló szakmai gyakorlati képzési (foglalkozási) naplóját, és a tanulóval közösen elkészítse a tanuló szakmai gyakorlati munkaprogramját (feladattervét). Kötelessége felkészíteni a tanulót a szolgálatra, ellenőrizni annak öltözetét, felszerelését, és felhívni a figyelmét a szolgálatellátás közben tanúsítandó magatartási szabályokra, azok betartását pedig folyamatosan megkövetelni. Gondoskodnia kell arról, hogy a tanuló a részére előírt feladatokat elvégezhesse, az intézkedések végrehajtását közvetlenül megsemmisítse, az ellenőrzött okmányokba a mentor szolgálati előjárója által meghatározott mértékben betekinthesse, tapasztalatairól a vonatkozó titokvédelmi szabályok betartásával feljegyzéseket készítsen. A mentor intézkedéseit bemutató jelleggel folytatja le, ezt követően pedig minden esetben megindokolja, hogy mit, miért tett, és felhívja a figyelmet az egyes helyzetekhez igazodó szabályos eljárás módjára, gyakorlati fogásaira, és lehetővé teszi, hogy a tanuló a jelentések elkészítésében közreműködjön. Naponta ellenőrzi és aláírásával ellátva láttamozza a tanuló által vezetett foglalkozási naplót, a mentoráltja tevékenységét rendszeresen értékeli, hiányzásait rögzíti. Továbbá javaslatot tesz a tanuló tevékenységének, fejlődésének, fegyelmi helyzetének értékelésére, és utasítás adási lehetősége van a tanuló részére, annak szolgálatellátásával összefüggésben.

A mentor napi szolgálati teendői ellátása közben végzi a tanulókkal kapcsolatos feladatait, a technikummal kötött megbízási szerződés alapján. Tevékenységéért – jogszabályban meghatározottak szerint – díjazásra jogosult. A ténylegesen ledolgozott munkaórák számát a rendőri szerv vezetője igazolja.

Szakmai gyakorlat

A tanuló gyakorlati képzése a rendőr szakképzés programtervében előírtak szerint, a technikum szakmai programja alapján, lehetőleg a tervezett első beosztás helye szerinti rendőri szerv által kijelölt szolgálati helyen kerül végrehajtásra. A tanuló köteles a gyakorlati képzésen részt venni, a mentor utasításainak eleget tenni, és a képzettségének megfelelő szolgálati feladatok végrehajtásában a kijelölt szolgálati hely munkarendje szerint közreműködni. A gyakorlati képzést

az ORFK vezetője, a technikumok igazgatói, továbbá a rendőri szervek vezetői, illetőleg az általuk megbízott személyek ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjed az érintett rendőri szerv és a technikum között létrejött együttműködési megállapodásban, a programtervben meghatározott gyakorlati képzési feladatok megvalósulására, a tanulók és a mentorok tevékenységének szakszerűségére, jogszerűségére és eredményességére. A technikum és a rendőri szerv az adott évfolyam gyakorlati képzése lebonyolítását követően értékeli az azok végrehajtásának tapasztalatait.

Tanulók kinevezési, beosztásba helyezési eljárásának rendje

A rendőrtanulók szervek szerinti elosztását – a szakirányító szervek által mért rendőri szervek feltöltöttségi adatok figyelembe vételével – minden évben az ORFK határozza meg. A létszámelosztást követően a megyei és területi rendőri szervek felveszik a kapcsolatot az érintett technikummal, és a meghatározottak szerint végrehajtásra kerül a tanulók elosztása. A technikum összeállítja és megküldi a tanulói személyi anyagokat, továbbá – igény esetén – segítséget nyújt a tanulók egészségügyi, pszichológiai és fizikai felmérésében. Az alkalmassági vizsgálatok meglétét követően a tanintézmény személyzetis munkatársai összeállítják és ellenőrzik a kész tanulói nyilvántartási anyagokat, az egészségügyi törzskönyvet és a pszichológiai anyagokat zárt borítékban csatolják, és fogadószervek szerinti bontásban továbbítják. A beosztásba helyezés, valamint az állományparancsok elkészítése a fogadószervek feladata, míg a parancsokból egy példányt a kinevezést követően megküldenek az érintett tanintézmény részére.

Avatások, kibocsátó ünnepségek végrehajtása

A technikumokban minden év június hónapjában a végzős évfolyam tanulói állománya részére kibocsátó ünnepség kerül megtartásra az Országos Rendőr-főkapitányság és az érintett terület rendőri vezetői, a társ rendvédelmi szervek és belügyi oktatási vezetői részvételével.

Befejezés

A rendvédelmi technikumok iskolarendszerű – történelmi előzményekkel gazdagított – képzésére jelentkezők döntően az érettségiző évfolyamokból kerülnek ki, életkoruk, élettapasztalatuk, családi neveltetésük és szociális érettségük pedig még közel sem befejezett. Az önálló rendőri feladatra történő szakmai

szocializáció, az alapvető szakmai kompetenciák kialakítása és legalább részbeni képessé fejlesztése megfelelő szakmai és a hozzá szükséges nevelési ismeretekkel, tapasztalatokkal rendelkező humán környezetet, kellő érési időt tesz szükségessé. A megfelelő alapok biztosítása, a rendőri hivatás iránti elkötelezettség kialakítása, rendkívüli emberi és szakmai felelősséget ró a technikumok oktatói állományára. Azon nemes feladatot, hogy alkalmassá tegyék leendő rendőr tiszthelyetteseinket a több mint nyolcszáz jogszabály, jogi szabályozó, belső rendelet, utasítás elsajátítására, megértésére és alkalmazására, a szükséges, arányos, jog és szakszerű döntések napi szintű meghozatalára, a rendőri hivatás betöltésére. Tanulmányomban – a terjedelmi korlátok által határolt teljesség igénye nélkül – a rendőrtiszthelyettes-képzés múltját és jelenét mutattam be.

Felhasznált irodalom

- Forster L. (Szerk.) (1870). *Közbiztonság 2. sz. 1.*
- Karvasy Á. (1845). *A politikai tudományok rendszeresen előadva.* özv. Streibig Klára.
- Kenedli T. (2008). A Budapesti Rendészeti Szakközépiskola és a rendőr tiszthelyettes-képzés története I. *Hadtudományi Szemle, 1(3)*, 60–71.
- Kozáry A. (2001). Rendőrtisztképző iskolák Magyarországon. *Belügyi Szemle 49(10)*, 80–105.
- Laky I. (1921). *Szervezési és egyéb szabályzatok.* Pátria Rt.
- Sallai J. (2016). Rendőr, rendőrtiszt, rendőr törzsaltiszt képzés a m. kir. rendőrség államosítása után. *Magyar Rendészet, 16(6)*, 169–177.
- Szóllósy A. (1927). Az első rendőri szaklap. *A Rend. 7(7)*, 3–4.
- Tankóczy Gy. (Szerk.) (1914). *Rendőri Lapok 1914. évf.*

A cikkben található online hivatkozások

- URL1: *A Miskolci Rendészeti Szakgimnázium története 1976 – napjainkig.* <https://www.mrszg.hu/iskolank/tortenete>
- URL2: *Megújuló szakképzési rendszer - Kérdések és válaszok a szakképzésről.* <https://szakkepzes.ikk.hu/gyik>
- URL3: *Tájékoztató az alapképzésről (1; 1,5 és 2 éves).* <https://www.mrszg.hu/kepzesek/alapkepzesek/tajekoztato-az-alapkepzesrol>

Alkalmazott jogszabályok

1884. évi 43.972 B.M. rendelet a fővárosi rendőrség számára kiadott Utasítás tárgyában
2682/1921. VI. a. BM r. Őrszemélyzet felvétele, ideiglenes alkalmazása, kiképzése

1923. évi 37.585 B.M. rendelet a m. kir. állami rendőrség őrszemélyzetének altisztjeitől megkívánható elméleti és gyakorlati képzettség megállapításáról és az azzal kapcsolatos intézkedésekről.
102 837/1922. (VII. 28.) BM.r. az 1922/VII.tc.-nek a Magyar Királyi Állami Rendőrségre vonatkozó rendelkezései végrehajtása.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Lippai Zs. (2022). A rendőrtiszthelyettes-képzés múltja és jelene. *Belügyi Szemle*, 70(4), 721–737. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.4.5>